

шляхом надання комфортних умов для ведення бізнесу. Причому реалізація запропонованих заходів має бути комплексною і входити до складу єдиної стратегії.

Література: 1. Сухорукова Т.В. Экономическая устойчивость предприятия / Т. В.Сухорукова // Экономика Украины. — 2001. — № 5. — С. 48-52. 2. Пушкарь А.И. Моделирование управления развитием предприятий на основе согласования интересов экономических субъектов / А.И. Пушкарь, Л.В. Потрашкова // Экономическая кибернетика. — № 1– 2. — 2003. — С.22-33. 3. Погорелов Ю.С. Интервальная оценка развития предприятия с использованием показателя EVA / Ю.С. Погорелов, Е.А. Деева // Вісник Хмельницького національного університету. - 2009. - № 4. - Т.2. - С.110-114. 4. Шведчиков О.А. Концептуальні засади сталого розвитку промислового підприємства / О.А. Шведчиков // Вісник Східноукраїнського національного університету ім.В.Дала. — 2011. — №7 (161). — Ч.2. — [Електронний ресурс]: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/vsunu/2011_7_2/Schvedchikov.pdf . 5. Промвиробництво в Україні за 9 місяців скоротилося на 1,2% - Держстат [Електронний ресурс] / Державне агентство України з управління державними корпоративними правами та майном. — Режим доступу: http://ppa.gov.ua/press_center/economic_news/38308/. - Назва з екрану. 6. Посторонко В.М. Тенденції розвитку підприємств легкої промисловості України / В.М.Посторонко // Вісник ЖДТУ. — 2012. — №1 (59). — с. 188 – 191.

Гайдай О.А.,

студент 5 курсу;

Науковий керівник: Кравчук Л.С.,

к.е.н., доцент Миколаївського національного аграрного університету,

м. Миколаїв, Україна

ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК СКЛАДОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасні умови діяльності багатьох підприємств характеризуються наявністю конкуренції, динамічністю ринкової кон'юнктури, суттєвими змінами у макросередовищі, які представлені тенденціями науково-технічного прогресу, змінами способу виробництва — переходу від індустріальної до постіндустріальної економіки тощо. У разі постійних змін в економіці, підприємство в умовах ринку аби відповідати вимогам покупців, успішно конкурувати, має адаптуватися або, навіть, випереджати такі зміни. На сьогоднішній день більшість підприємств має не просто пристосовуватись до змін у зовнішньому середовищі, причому не тільки змін, які викликані діями суб'єктів мікросередовища, але випереджати такі зміни. Якщо необхідність таких змін розглядати на більш абстраговано, то необхідність адаптації підприємства, його випереджаючої керованої еволюції, управління змінами можна розглядати як необхідність розвитку підприємства, що зумовлює необхідність більш пильної уваги до поняття розвитку, його видів тощо.

Сталий розвиток є загальною концепцією стосовно необхідності встановлення балансу між задоволенням сучасних потреб людства і захистом інтересів майбутніх поколінь, включаючи їхню потребу в безпечному і здоровому довкіллі. Ряд теоретиків і прихильників сталого розвитку вважають його найперспективнішою ідеологією, яка, з поглибленням наукової обґрунтованості, витіснить усі наявні світоглядні ідеології, як такі, що є фрагментарними, неспроможними забезпечити збалансований розвиток цивілізації. Вчені стверджують, що сталий розвиток — це керований розвиток. Основою його керованості є системний підхід та сучасні інформаційні технології, які дозволяють дуже швидко моделювати різні варіанти напрямків розвитку, з високою точністю прогнозувати їхні результати та вибрати найбільш оптимальний [1].

Роль фінансового менеджменту в діяльності підприємств полягає в наукових принципах, засобах та формах організації грошових відносин підприємства, спрямованих на управління його фінансово-господарською діяльністю, в яку входять: розроблення і реалізація фінансової політики підприємства; інформаційне забезпечення (складання і аналіз фінансової звітності підприємства); оцінка інвестиційних проектів і формування «портфеля» інвестицій; поточне фінансове планування та контроль.

Варто зазначити, що динамічно змінні зовнішні умови зумовлюють необхідність постійного перегляду тактичних і частково стратегічних цілей, балансування між стабільністю та змінністю кінцевих результатів діяльності підприємства. З цією метою бажано забезпечувати

стратегічну гнучкість або здатність підприємства до формування превентивних управлінських заходів та швидко реагувати на зовнішні зміни для отримання конкурентних переваг.

Виходячи з практичного досвіду вітчизняних підприємств, можна зробити висновок, що під час формування фінансового менеджменту на підприємстві передусім необхідна установка внутрішнього управління, яка охоплює такі аспекти: перебудову всього механізму управління підприємством з врахуванням необхідності впровадження служби фінансового менеджменту; розробку організаційних структур управління з розподілом виробництва на бізнес- одиниці; організацію роботи фінансового менеджменту з чіткою системою інформаційного обміну, що сприятиме оперативному реагуванню на зміну ситуації в роботі підприємства; розробку стандартів управлінського обліку, що забезпечить оперативне надходження й узагальнення необхідної фінансової інформації; автоматизацію фінансових розрахунків, яка має бути закріплена засобами сучасних інформаційних технологій [2].

Планування діяльності є необхідною передумовою сталого розвитку підприємства. При цьому необхідно брати до уваги усі види діяльності підприємства. Успішна робота підприємства значною мірою залежить від забезпеченості його необхідними ресурсами та ефективності їх використання. Здійснення цього можливе на основі планування.

Основою фінансового прогнозування є узагальнення та аналіз наявної інформації з наступним моделюванням і врахуванням факторів можливих варіантів розвитку ситуації та фінансових показників. Методи та способи прогнозування мають бути достатньо динамічними для того, щоб своєчасно врахувати ці зміни. Результатом перспективного фінансового планування є розробка трьох основних документів: прогноз звіту про фінансові результати (про прибутки та збитки); прогноз руху грошових коштів (баланс грошових потоків); прогноз балансу активів та пасивів підприємства [3].

Найбільш розробленим серед усієї сукупності методів прогнозування вважається метод екстраполяції, який заснований на поширенні у майбутнє тенденцій минулого.

Перевагою цього методу є можливість визначення потреби підприємства у чистому оборотному капіталі (після розрахунку величини вище зазначених коефіцієнтів прогнозованого обсягу продажів). Недоліком методу – урахування лише фактору обсягів продажів, а рівень потреби у чистому оборотному капіталі у короткостроковому періоді залежить також від терміну оборотності запасів, дебіторської та кредиторської заборгованості тощо. Розглянемо цей метод на прикладі приватного сільськогосподарського підприємства «Корона» Баштанського району (табл. 1).

Таблиця 1

**Вихідні дані для розрахунку фінансового стану
ПСП «Корона» Баштанського району Миколаївської області***

Рік	Чистий прибуток, тис. грн. (y)	t	t ²	y*t
2007	257	-1	1	-257
2008	482	-2	4	-964
2009	245	0	0	0
2010	408	1	1	408
2011	385	2	4	770
Разом:	1777	0	10	-43

*розроблено автором на підставі даних фінансової звітності підприємства

Провівши розрахунок методом екстраполяції трендів, можна зазначити, що обсяг прибутку по підприємству ПСП «Корона» у 2012 році може становити до 380,7 тис.грн, за умови мінімального впливу непередбачуваних факторів і форс-мажорних обставин.

Найбільш результативним за прогнозування є метод модифікованої середньої. Якщо провести розрахунки за цим методом, то прогнозне значення прибутку у 2012 році становить 396, 7 тис.грн. Таким чином, знайдене прогнозне значення чистого прибутку у 2012 році знаходиться у межах від 380,7 тис.грн до 396, 7 тис.грн ,відхилення становить 16 тис.грн.

Таким чином, можна стверджувати, що розвиток підприємства є достатньо складним поняттям, яке слід розуміти як довготривалу сукупність процесів кількісних та якісних змін в

діяльності підприємства, що приводять до поліпшення його стану шляхом збільшення потенціалу підприємства, адаптації до зовнішнього середовища та внутрішньої інтеграції, при цьому сприяє підвищенню здатності підприємства протидіяти негативним впливам зовнішнього середовища та його життєздатності.

Література: 1. Тарасенко І.О. Методологічні положення прогнозування сталого розвитку підприємств легкої промисловості//Актуальні проблеми економіки. – 2010. – № 7(109). – С. 153–163. 2. Пазинич В. І, Шулешко А. В. Фінансовий менеджмент. Навч. посіб.– К.: Центр учбової літератури, 2011. – 408 с. 3. Глівенко С.В., Соколов М.О., Теліженко О.М. Економічне прогнозування: Навч. посібник. – Суми: Університетська книга, 2004. – 207 с.

*Гладіліна О. В.,
здобувач кафедри маркетингу ПДАА,
м. Полтава, Україна*

ФОРМУВАННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ КЛАСТЕРІВ В БУРЯКЦУКРОВІЙ ГАЛУЗІ АПК

У сучасних умовах господарювання дедалі більшого розвитку набуває така форма інтеграції як кластер. Його головною перевагою є те, що дана інтеграційна структура створюється в межах певної території, а участь в організації та формуванні беруть не тільки підприємства і галузі АПК, а й інші господарські, фінансові та сервісні структури, органи державної влади, громадські організації. На наш погляд, кластеризація бурякоцукрової галузі забезпечить збільшення обсягів виробництва цукру, підвищить його якість та зменшить собівартість кінцевого продукту. Утворення кластерів в цукровій галузі є особливим та має послідовний процес, який складається з чотирьох основних етапів. [1, с. 16]

Етап 1. Поява передумов для формування цукрового кластеру. На даному етапі виробничі зв'язки між підприємствами ще не структуровані, проте існують певні передумови, що свідчать про перспективність розвитку даного виробництва на цій території, та існує ймовірність вирішити певні соціальні питання за допомогою кластера. Цими передумовами можуть бути: наявність специфічних місцевих кліматичних і географічних умов; історичний розвиток галузі; конкретна суспільно-політична або економічна ситуація.

Етап 2. Локалізація підприємств, які спеціалізуються на вирощуванні цукрових буряків та виробництві цукру. На цьому етапі бурякоцукрова галузь в регіоні розвинена, хоча все ще не достатньо врегульовано правове поле, в якому діють підприємства, не налагоджено зв'язки між підприємствами та механізми їх співпраці. Але все ж подальший розвиток формування кластеру є ефективним.

Етап 3. Подальший розвиток виробництва, формування кола постачальників і виробників супутньої продукції. На цьому етапі цукрова галузь характеризується не тільки високим рівнем виробництва, а й активним розвитком усіх ланок виробничого ланцюга та економіки регіону в цілому. Створюються асоціації та об'єднання, відбувається залучення науково-дослідних і навчальних інституцій, профспілок, громадський та інших організацій, удосконалюються механізми та напрями їх взаємодії.

Етап 4. Створення цукрового кластеру. На цьому етапі розпочинається процес оформлення цукрового кластеру: формування кола учасників, внутрішньої структури, розробка стратегії та перспективних планів, створення внутрішніх структур кластера.

Однак описана послідовність розвитку кластеру в межах окремої території відображає лише загальні принципи його формування. Зазначимо, що створення кластеру в кожному конкретному регіоні стикається з комбінацією чинників, які впливають на його формування. До цих чинників можна віднести ініціаторів створення кластеру, мету та вид його діяльності, зовнішні умови в яких відбувається його створення. [2, с. 65] Згідно з наведеними етапами створення цукрового кластеру, можна зазначити, що для результативного впровадження кластерного підходу у цій галузі вагомою має бути роль держави й органів місцевого самоврядування. Дана роль заключається в тому, що держава повинна створити умови щодо створення кластерів, забезпечити освітньо-інформаційну підтримку, а також створити законодавчу базу щодо визначення функціонування кластеру в галузі (рис. 1).